

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

Факультет економіки та бізнесу

Кафедра «Публічного управління, адміністрування та права»

ПОГОДЖЕНО

Гарант ОПП

д.н. держ.упр., доц. Ганна ОРТІНА

« 26 » серпня 2020 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

В.о. зав. кафедри ПУАП

д.ф.н., проф. Роман ОЛЕКСЕНКО

« 26 » серпня 2020 р.

ПРОГРАМА НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВО – СИЛАБУС

з дисципліни «Електронне урядування та демократія» (обов'язкова)

для спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»

за ОПП «Публічне управління та адміністрування»

форма навчання денна

Кількість кредитів 4 кредити

Курс М2

Семестр 2-й

Змістовних модулів (підсумкових модульних контролів) - 2 СРС - 70

Форма контролю – диф. залік

Загальна кількість годин - 120 годин

«Електронне урядування та демократія». Силабус для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» факультету економіки та бізнесу, спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» - ТДАТУ імені Дмитра Моторного, 2020 - 7с.

Силабус складений на підставі «Положення про програму навчання здобувачів вищої освіти - силабус» Мелітополь: ТДАТУ, 2020. та Програми навчальної дисципліни «Електронне урядування та демократія» підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». - Мелітополь, 2020.

Розробник (и): Застрожнікова І.В., к.н. держ. упр., доцент

Рецензент: Ортіна Г.В., д.н. держ. упр., доцент

Силабус затверджений на засіданні кафедри «Публічного управління, адміністрування та права» протокол № 1 від 26.08. 2020 року
Завідувач кафедри «Публічного управління, адміністрування та права»
д.ф.н., професор _____ Роман ОЛЕКСЕНКО

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу спеціальності
«281 Публічне управління та адміністрування» для здобувачів ступеня вищої освіти магістр за ОПП
Публічне управління та адміністрування.
Протокол № 2 від 23 вересня _____ 2020
року Голова, доц. Костякова Анна КОСТЯКОВА

1. Анотація курсу та Веб-сайт його розміщення

Курс включає вивчення методів та інструментарію публічного електронного урядування.

Веб-сайт курсу: <http://op.tsatu.edu.ua/course/view.php?id=83> (доступ через особистий логін і пароль для освітнього порталу ТДАТУ)

2. Мета викладання дисципліни

Ознайомлення студентів з системою електронного урядування сьогодення, різноманітними концепціями та практикою реалізації.

3. Завдання вивчення дисципліни

1. знаннями із предмету, об'єкту та структури дисципліни оволодіння «електронне урядування»;
2. формування уявлень про функції та роль у житті держави та суспільства системи електронного урядування;
3. встановлення зв'язку дисципліни з теорією адміністративно-територіального поділу держави.

Для реалізації поставленої мети і завдань студенти повинні отримати комплекс знань із дисципліни «електронне урядування». Програма передбачає теми, вивчення яких є необхідним для оволодіння сукупністю знань та вмінь.

4. Результати навчання – компетентності (з урахуванням soft skills)

Програмні результати, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна:

У результаті вивчення цієї дисципліни студент повинен володіти наступними компетентностями:

Уміння:

Визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії (PH 05)

Здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм (PH 08)

Комунікація: донесення до фахівців і нефахівців інформації щодо значення електронного урядування та демократії в розвитку сучасного суспільства

Soft skills: показувати навички впровадження електронного урядування в сферу публічного управління

Після успішного проходження курсу здобувач вищої освіти володітиме наступними компетенціями:

ІК: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.

СК03. Здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування.

5. Пререквізити (Prerequisite)

Дисципліни, що містять знання, уміння й навички, необхідні для освоєння досліджуваної дисципліни: «Правове забезпечення спеціальності»

6. Постреквізити (Postrequisite)

Дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння й навички, що здобуваються по завершенню вивчення дисципліни: «Інновації в суспільно-демократичному розвитку», «Управління проектами в умовах сталого розвитку»

7. Інформація про викладача

Ірина Володимирівна Застрожнікова, к.н.держ.упр., доцент кафедри публічного управління, адміністрування та права

Контактний телефон: 0682705509 <http://feb.tsatu.edu.ua/teacher/zastrozhnikova-irina-volodimirivna/>

E-mail викладача: irina.zastrozhnikova@tsatu.edu.ua

Галузь наукових інтересів:

публічне управління та адміністрування

державне регулювання сільського господарства України
 державне регулювання діяльності вищих навчальних закладів України
 електронне урядування та документообіг

8. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			години				
			лк	лаб.	пр.	СРС	
Змістовий модуль I							
1	Лекція 1	Вступ до курсу. Концептуальні засади електронного урядування	2	-	-	-	--
	Практична робота 1	Вступ до курсу. Концептуальні засади електронного урядування. Етапи впровадження електронного урядування			2		5
	Самостійна робота 1	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	5	3
2	Лекція 2	Елетронне урядування в Україні. Загальні аспекти, моделі та зарубіжний досвід	2		-		
	Практична робота 2	Елетронне урядування в Україні. Загальні аспекти, моделі та зарубіжний досвід			4		5
	Самостійна робота 2	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	5	3
3	Лекція 3	Електронна демократія та електронна держава	2	-	-	-	-
	Практична робота 3	Електронна демократія та електронна держава. Електронне урядування як обов'язкова умова розвитку електронної демократії	-	-	2	-	5
	Самостійна робота 3	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	5	3
4	Лекція 4	Державна політика та державне управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування. Системи оцінювання розвитку інформаційного суспільства та	2	-	-	-	-
	Практична робота 4	Державна політика та державне управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування. Системи оцінювання розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування	-	-	4	-	5
	Самостійна робота 4	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	5	3
5	Лекція 5	Основні системи оцінки розвитку інформаційного суспільства	2	-	-	-	-
	Практична робота 5	Основні системи оцінки розвитку інформаційного суспільства	-	-	2		5
	Самостійна робота 5	Робота на навчально-інформаційному порталі				5	3

6,7	Самостійна робота	Підготовка до ПМК				10	
	ПМК 2	Написання ПМК					10
<i>Всього за змістовий модуль 1 – 73 год.</i>			10	-	14	35	50
Змістовий модуль 2							
14	Лекція 6	Зарубіжний та вітчизняний досвід побудови системи електронного урядування	2				
	Практична робота 6	Зарубіжний та вітчизняний досвід впровадження електронного урядування. Проблеми інтеграції інформаційного простору України у світову інформаційну спільноту	-	-	4	-	5
	Самостійна робота 6	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	5	3
15	Лекція 7	Організаційно-правове забезпечення електронного урядування в Україні. Стандартизація в електронному урядуванні	2	-	-	-	-
	Практична робота 7	Організаційно-правове забезпечення електронного урядування в Україні. Концепції розвитку інформаційного суспільства в Україні. Концепція розвитку електронного урядування в Україні			2		5
	Самостійна робота 7	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	5	3
16	Лекція 8	Інформаційна інфраструктура електронного урядування	2	-	-	-	-
	Практична робота 8	Інформаційна інфраструктура електронного урядування. Упровадження систем електронного документообігу: робота з електронними документами	-	-	4	-	5
	Самостійна робота 8	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	5	3
17	Лекція 9	Інформаційні ресурси	2	-	-	-	-
	Практична робота 9	Інформаційні ресурси			2		5
	Самостійна робота 13	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	5	3
18	Лекція 10,11	Електронні адміністративні послуги. Інформаційна безпека в електронному урядуванні	2	-	-	-	-
	Практична робота 10	Упровадження інформаційних систем управління діяльністю державних установ. Інформаційна безпека в електронному урядуванні. Система органів влади, що відповідають за інформаційну безпеку та захист інформації			4		5
	Самостійна робота 10	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	5	3
19,20	Самостійна робота	Підготовка до ПМК				10	

	ПМК 2	Написання ПМК 2				
			10		16	35
Всього за змістовий модуль 2 – 77 год.						50
Всього з навчальної дисципліни – 120 год.						100

9. Методи та форми навчання

Форми навчання:

1. У за рівнем взаємодії здобувача вищої освіти з викладачем: індивідуальне, групове, колективне;
2. За місцем проведення занять: аудиторне, поза аудиторне.

Методи навчання:

За організацією пізнавальної діяльності: словесні (лекції, дискусії), наочні (презентації), практичні (вправи, виконання розрахункових завдань);

За видами занять: лекції (лекція-візуалізація, лекція-бесіда); практичні заняття (індивідуальні та групові вправи, тематична дискусія, робота в малих групах);

За мотивацією навчально-пізнавальної діяльності (ситуація звернення до життєвого досвіду студентів, заохочення);

За контролем ефективності навчально-пізнавальної діяльності (самоконтроль через виконання тестів на навчально-інформаційному порталі, індивідуальне опитування, фронтальне опитування, ПМК);

За формою стимулювання пошукової та дослідницької діяльності (тематичні дискусії, завдання щодо використання мережі Інтернет, публічні промови і презентації, групові та/або індивідуальні проекти, моделі різних форматів професійних ситуацій).

10. Політика курсу

Відвідування занять є важливою складовою навчання. За пропуски занять без поважної причини здобувач вищої освіти буде не атестований з даної дисципліни. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані.

Дозволяється вільне відвідування лекцій здобувачам за індивідуальним графіком навчання.

Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Під час виконання письмових тестових завдань недопустимо порушення академічної доброчесності.

Презентації та виступи мають бути авторськими (оригінальними).

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників навчального процесу, дотримуватися дисципліни, дбайливо ставитись до обладнання та книжкового фонду ТДАТУ, виконувати графік навчального процесу

11. Система оцінювання курсу

Щотижнево-бали за роботу на практичних заняттях; в межах кожної теми - бали за самостійну роботу; по завершенню змістовного модуля - бали за ПМК; по завершенню семестру - підсумкові бали, у вигляді диференційованого заліку. Результати поточного та підсумково-модульного контролю формують узагальнену оцінку в балах за накопичувальним принципом Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання знань студентів ТДАТУ» за 100-бальною шкалою

Критерії оцінювання

Практичні заняття

- Частка вірно виконаних завдань

Самостійна робота (СРС)

Студент опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення і для контролю проходить

Підсумково-модульний контроль (ПМК I, II)

тестування на НІЙ ТДАТУ (дві спроби - середній результат)

Відбувається у вигляді тестових завдань та письмових робіт в контроль кінці вивчення змістовних модулів.

Підчас модульного контролю оцінюються такі компоненти:

- Повнота розкриття питання(вірні відповіді) - Якість інформації
- Самостійність.

12. Інформаційні ресурси та пакет дисципліни

Рекомендована література

1. Асеев Г. Г. Электронный документооборот. Кондор. 2007. 500 с.
2. Дубов Д. В. Основы электронного урядування : навч. посіб. ЦНЛ. 2006. 175 с.
3. Дубов Д. В. Основы электронного урядування. Навчальний посібник. Центр навчальної літератури, 2012. - 176 с.
4. Електронне урядування : метод. рек. / уклад. С. А. Чукут. - К. : Вид-во НАДУ, 2007. - 46 с.
5. Система електронного документообігу в державному управлінні : навч.-метод. посіб. / укл. : І. В. Клименко, К. О. Линьов.- К. : НАДУ, 2006. - 31 с.
6. Шевчук О.Б., Голобуцький О.П. Електронний уряд. – К.: Атлант UMS. 2002. –
7. Опорний конспект лекцій з курсу «Електронне урядування» / С.А. Чукут, О.Б. Кукарін. – К.: Вид-во НАДУ, 2009. – 80 с.
8. Концепція розвитку електронного урядування в Україні. [Електронний ресурс] - <http://dki.org.ua/files/Concept-E-Government.doc>
9. Клименко І.В., Линьов К.О. Технології електронного урядування. – К: Центр сприяння інституційному розвитку державної служби, 2006. – 192 с.
10. Електронне урядування. Опорний конспект лекцій. Дзюба С.В., Жилияев І.Б., Полумієнко С.К., Рубан І.А., Семенченко А.І. За ред. А.І. Семенченка. – Київ, 2012.
11. Застрожнікова І.В. Зарубіжний досвід електронного урядування сфери освіти в Україні. *Науковий вісник: державне управління*. 2020. №2 (4). С.160-168.
12. Застрожнікова І.В. Електронні новації для аграрного сектору. *Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції: Підприємство в аграрній сфері: глобальні виклики та ефективний менеджмент*. Запоріжжя. 2020. Ч.1. с.491-493.
12. Застрожнікова І.В. Система електронних державних закупівель у вищих навчальних закладах України. *Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні технології в умовах освітньої парадигми інформаційно-комунікативного суспільства»*. м. Запоріжжя. 26 листопада 2018 року.
13. Застрожнікова І.В. Електронне урядування в аграрному секторі економіки України. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)*. 2018. №3.
14. Застрожнікова І. В. Державна політика у галузі аграрної вищої освіти. *Міжнародна науково-практична конференція «Сучасний стан та перспективирозвитку економіки, менеджменту, обліку та права» Ч.3*. 2018. С.36- 37.
15. Застрожнікова І.В. Пріоритети державної інформаційної політики у розвитку аграрного сектору економіки України. *II Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція студентів, аспірантів та молодих вчених «Сучасні комп'ютерні системи та мережі в управлінні»*. Херсон. 2019. с.51-52.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbu.gov.ua/vernadsky/e-texts/archive/noos.html>.
2. http://nnmoiseev.ru/zyat_ifo.htm.
3. <http://www.soc.pu.ru:8101/publications/jssa/1999/3/5stichw.html>
4. philosophy.ru/library/plato/01/0.html
5. historybook.at.ua/news/2009-09-24-92
6. www.obretenie.info/txt/augustin/o_grade_bojem.htm
7. lib.ru/INOOLD/MOR/utopia.txt